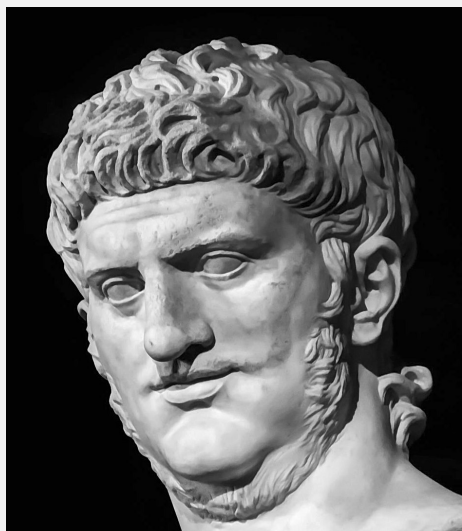


## रोम

रोम सहरको नाम रोमुलस नामबाट आएको हो। किंवदन्ती छ कि देवता मार्सका जुम्ल्याहा छोराहरू, रोमुलस र रेमसलाई बाल्यावस्थामा नै त्यागिएको थियो। तिनीहरूलाई ब्वाँसोले हुर्काएको थियो। वयस्क भएपछि, तिनीहरूले एउटा सहर बनाउने निर्णय गरे। तिनीहरूको झगडा भयो, र रोमुलसले रेमसलाई मारे।



## नेरो

५४-६८ ईस्वीमा नेरो सम्राट थिए। पावल रोम जाँदा तिनी सत्तामा थिए। तिनी अत्यन्तै क्रूर थिए र यहूदी र ख्रिष्टियानहरूलाई घृणा गर्थे। प्रारम्भिक इतिहासकारहरूले लेखेका छन् कि नेरोले कहिलेकाहीँ आफ्नो आँगन उज्यालो पार्न ख्रिष्टियानहरूलाई जलाउने गर्थे।

तस्बीर: “Nero”, uploaded by David Jones on डिसेम्बर 24, 2011मा, <https://flickr.com/photos/cloudsoup/6564103675/> बाट पुनःप्राप्त। Licensed under CC BY 2.0, desaturated and cropped from the original.



## रोमी धर्म

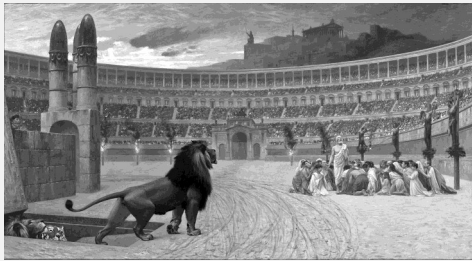
रोमी धर्ममा धेरै विविधता थियो। तिनीहरू धेरै देवताहरूमा विश्वास गर्थे। तिनीहरूले ग्रीक देवताहरूको धेरैजसो पौराणिक कथाहरू राख्थे, केही नामहरू परिवर्तन गर्थे। जब तिनीहरूले क्षेत्रहरू जित्थे, तिनीहरूले प्रायः स्थानीय देवताहरूलाई आफ्नो धर्ममा स्वीकार गर्थे। तिनीहरू विश्वास गर्थे कि केही देवताहरू निश्चित भौगोलिक क्षेत्रहरूको लागि मात्र महत्त्वपूर्ण छन्। तिनीहरू यहूदी धर्म ख्रिष्टियानहरूको ईश्वरजस्तो सर्वशक्तिमान सृष्टिकर्तामा विश्वास गर्दैनथे। सरकार लगायत जीवनका हरेक भागमा धर्म समावेश थियो। सार्वजनिक धार्मिक कार्यक्रमहरूमा भाग नलिएको कारणले गर्दा ख्रिष्टियानहरूलाई सताइयो।

तस्बीर: “Athena Pallas austrian Parliament”, फरवरी 20, 2012मा, Jebulon द्वारा लिइएको [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Athena\\_Pallas\\_austrian\\_Parliament.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Athena_Pallas_austrian_Parliament.jpg), public domain बाट पुनःप्राप्त।



### कोलोसियम

कोलोसियमको निर्माण पावलको रोम भ्रमणको केही वर्ष पछि, ईस्वी ७२ मा सुरु भयो। यसमा ५०,००० भन्दा बढी दर्शकहरू अटाउन सक्थे। यो खेलमा पशेवर लडाकुहरू बीचको लडाइँ, मानिसहरू र जनावरहरू बीच लडाइँ (सिंह, बाघ, हात्ती, भालु, र अन्य धेरै सहित), र लडाकुहरू वा जनावरहरूद्वारा मानिसहरूलाई मृत्युदण्ड दिइने समावेश थियो। कहिलेकाहीँ त्यहाँ एकै दिनमा सयौं मानिसहरू मर्दथे। धेरै ख्रीष्टियानहरूलाई कोलोसियममा मर्न पठाइएको थियो।



तस्वीर “Colosseum - Rome - Italy” taken by Sam valadi, uploaded on March 31, 2015, <https://www.flickr.com/photos/132084522@N05/16800139540/> बाट प्राप्त गरियो, licensed under CC BY 2.0, desaturated from the original. तस्वीर: “The Christian Martyrs' Last Prayer”, by Jean-Léon Gérôme, from the Walters Art Museum, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=18824108>, public domain बाट प्राप्त गरियो।

### रोमी साम्राज्य

रोमी साम्राज्य लगभग २७ ईसापूर्व देखि १८० ईस्वी सम्मको थियो। यी शब्दहरूको अर्थ “रोमी शान्ति” थियो। रोमीहरूले धेरै साना राष्ट्रहरूमाथि नियन्त्रण लिएको हुनाले, ती राष्ट्रहरू बीचको युद्ध समाप्त भयो। यसले व्यवसायलाई समृद्ध बनाउन सम्भव बनायो, र मानिसहरूले राष्ट्रिय सीमानाहरू पार गर्न सजिलोसँग यात्रा गर्न सक्थे।



### रोमी सिपाही

रोमी सेना आफ्नो तालिम, अनुशासन र हातहतियारमा अरूभन्दा उत्कृष्ट थियो। एफिसी ६:१३-१७ मा, पावलले आत्मिक युद्धको लागि रोमी कवचलाई उदाहरणको रूपमा प्रयोग गरे।

तस्वीर Piquesels बाट, प्राप्त गरिएको <https://www.piquesels.com/en/public-domain-photo-sriuc>.



**रोमी सडकहरू**

रोमीहरूले आफूले शासन गरेका देशहरू हुँदै मुख्य मार्गहरूको लागि धेरै सडकहरू निर्माण गरे। निर्माण डिजाइनले तिनीहरूलाई सहज र लामो समयसम्म टिकने बनायो। सडकहरू रोमलाई केन्द्रमा राखेर एउटा सञ्जालको हिस्सा थिए, जसले गर्दा “सबै सडकहरूले रोमतिर लैजान्छ” भन्ने भनाइ जन्मियो।

तस्वीर: “roman road to arch” taken by Steven Damron on January 5, 2010, बाट प्राप्त गरियो <https://www.flickr.com/photos/97719890@N00/4249691365/>, licensed under CC BY 2.0, desaturated from the original.



**भ्याटिकन**

313 मा सतावट समाप्त भएपछि, रोम चाँडै नै साम्राज्यजस्तै मण्डलीको राजधानी बन्यो। यो अझै पनि रोमी क्याथोलिक मण्डलीको राजधानी हो। तस्वीरले क्याथोलिक धर्मको मुख्यालय भ्याटिकनलाई देखाउँछ।

तस्वीर: “St Peters. Rome” Brian Dillon द्वारा दिसम्बर 12, 2010 मा लिइएको, <https://www.flickr.com/photos/28805679@N03/6375448359/>, licensed under CC BY 2.0 [बाट पुनः प्राप्त गरिएको](#), desaturated and cropped from the original.



**रोमीहरूको किल्ला**

यो किल्ला प्राचीन कालदेखि नै रोममा रहेको छ।

तस्वीर: “Porta San Paolo front”, by Joris, मार्च 1, 2005, बाट प्राप्त गरियो [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Porta\\_San\\_Paolo\\_front.JPG](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Porta_San_Paolo_front.JPG), public domain बाट पुनःप्राप्त।



**रोमी पैसा**

रोमी पैसा सम्पूर्ण साम्राज्यभरि प्रयोग गरिन्थ्यो, यरूशलेममा पनि यसले आर्थिक स्थिरता र मूल्यको स्तर प्रदान गर्‍यो जसले व्यवसायहरूलाई समृद्ध बनाउन मद्दत गर्‍यो। येशूले सम्राटको छवि भएको सिक्का प्रयोग गरेर एउटा दृष्टान्त दिनुभयो (लूका 20:24)।

तस्वीर: “Roman coin hoard: 1 Gold solidus of Valentinian I”, The Portable Antiquities Scheme/ The Trustees of the British Museum बाट प्राप्त गरिएको, <https://finds.org.uk/database/images/image/id/1023830/recordtype/artefacts>, licensed under CC BY 2.0, desaturated and cropped from the original.